

Valvira

YHTI 2B

Laboratoriot

Heli Laasonen

heli.laasonen@valvira.fi /

yhti@valvira.fi

Valvira.fi, @ValviraViestii

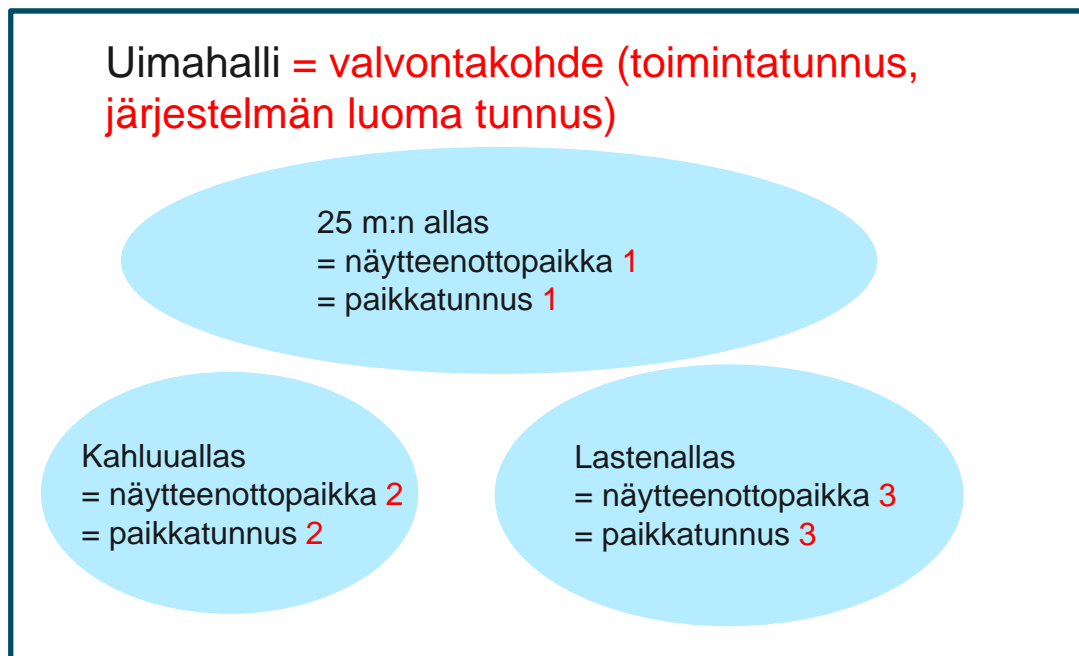
Valvira valvoo valtakunnallisesti jokaisen oikeutta hyvinvointiin, laadukkaisiin palveluihin ja turvallisiin elinoloihin.

Analyysitietojen siirtopalvelu

- Puuttuva DB-koodi – laboratorio hakee tarvittaessa uusia koodeja määritysmenetelmälle.
- DB-koodisto löytyy SYKE:n *Avoin tieto*-palvelun ympäristötietojärjestelmistä (<http://www.syke.fi/avointieto>) ympäristötiedon hallintajärjestelmä Hertasta.
- DB-hakemus: Hertta\Koodilistat\Yhteiset - sivulta
- Saatuanne ilmoituksen uudesta koodista ilmoittakaa Mitpalle (anna.toivonen@maanmittauslaitos.fi) sekä Valviraan (yhti@valvira.fi).

Valvontayksikkö

- **VAIN** viranomaisvalvontatutkimustulokset siirrettään
- viranomaisen luo toimenpiteen (peruste: näytteenotto → näytetyyppi *esim.* talousvesi tai uima-allasvesi)
- yhdelle näytteenotto-toimenpiteelle voi sisältyä useampia näytteitä

Analyysitiedon siirtyminen YHTI-lomakkeille

- Labra-asetuksen (VnA 152/2015) mukaan viranomaisvalvonta-tutkimusten tulos on ilmoitettava asetuksen mukaisissa yksiköissä
  - Laboratorio on antanut tuloksen yksikössä $\mu\text{g/l}$ (asetuksessa mg/l). Tulos muuntunut siirrossa $< 10\mu\text{g/l} \rightarrow < 0,01\text{mg/l}$.
- Kvalitatiivinen tulos:
  - + = osoitettavissa
  - = ei osoitettavissa.
- Näitä ei ole muunneta tekstiksi lomakkeille.
- Lomakkeelle pitäisi tulostua määritysmenetelmä automaattisesti käytetyn DB-koodin mukaisesti
  - ongelmia ollut Te 42-lomakkeen (talousvesi; jaksottainen) mikrobiologisten muuttujien kanssa? Onko muilla samoja kokemuksia?
- Alihankintalaboratorion DB-koodi tutkitulle muuttujalle?
- Voiko kaksi eri laboratoriota syöttää analyysitietoja samalle näytelomakkeelle?
  - Periaatteessa pitäisi pystyä syöttämään (esim. toinen laboratorios syöttää mikrobiologiset ja toinen kemialliset muuttujat)

Talousvesilomakkeet (Te 41 ja 42):

- Te 41 versio 2016.1 ”Talousvettä toimittava laitos (1352/2015), *jatkuva valvonta*”
- Te 42 versio 2016.1 ”Talousvettä toimittava laitos (1352/2015), *jaksottainen seuranta*”
- Lomakkeet yhdistetään (vv. 2016-17) – lisätään lomakkeelle
Jatkuva valvonta K/E
Jaksottainen valvonta K/E
→ syy, koska jaksottaisen valvonnan yhteydessä määritetään jatkuvan valvonnan muuttujat
- Lomakkeelle lisätään tyhjiä kohtia lisämuuttujille

Te 43 versio 2016.1 ”Talousvettä toimittava laitos (401/2001), tutkimustulokset ” – ei muutoksia

Torjunta-aineet talousvesissä

- Te 44 versio 2016.1 ”Talousvettä toimittava laitos, torjunta-aineiden tutkimustulokset”
- lueteltu 14 eri torjunta-ainetta.
- uudistetaan lomaketta vv. 2016-17
- lisätään – ”Tutkitut torjunta-aineet (lkm)”
- oletuspitoisuudeksi lomakkeelle ei arvoa ”nolla”
→ voi vahingossa jäädä, vaikkei ainetta olisi tutkittu!

THL:

- THL on laatinut uuden listauksen torjunta-aineista, jotka luetellaan lomakkeella (n. 50 ainetta)

v. 2011-2014 tehtiin lähes 158 000 yksittäisen torjunta-aineen tutkimusta ja laatuvaatimuksen ylittäneitä tuloksia oli vain 3, havaintoja oli enemmän.

Valvira

Torjunta-aineista?

KYSYMYS:

- Miten vesinäytteiden torjunta-ainetulokset toimitetaan niissä tapauksissa, joissa mitään torjunta-aineyhdistettä ei todeta (tulos alittaa menetelmän toteamisrajan)?

VASTAUS:

- EU:lle on raportoitava torjunta-ainetutkimukset samoin montako torjunta-ainetta on analysoitu/näyte.
- Lomakkeille ei tarvitse kirjata ainetta, jos sitä ei ole havaittu. Vain havaitut pitoisuudet kirjataan.

Uima-allasvesi

- Te 45 versio 2016.2 "Allasveden näytteenoton tutkimustulokset"
- Lomakkeelle lisätty heterotrofiselle pesäkeluvulle kaksi kohtaa (22 °C ja 36 °C)
- Nitraatti:

8 [NO3] Nitraatti (Vaatimus <=50mg/l)

Analyysitulos: mg/l määrittäminen: alustava tulos

8.1 [NO3N] Nitraatti typpinä

Analyysitulos: mg/l määrittäminen: alustava tulos

- KMnO₄-luku:

9 [CODMN] Hapettavuus (CODMn -O₂)

Analyysitulos: mg/l määrittäminen: alustava tulos

9.1 [KMNO4] KMnO₄-luku (lakennallinen CODMn*3,95) (Vaatimus <= 10 mg/l)

Analyysitulos: mg/l määrittäminen: alustava tulos

Tarvitaanko?

EU-uimarannat

- Te 46 versio 2016.1 ”EU-uimaranta, näytteenoton tutkimustulokset”
  - Mikrobiologiset muuttujat:
    - Suolistoperäiset enterokokit
    - Escherichia coli
- Nämä tulokset laboratorion

- ”Aistinvaraisesti arvosteltavat muuttujat”:
    - Syanobakteerit
    - Makrolevät kasviplankton, mikäli arvioitu riskitekijäksi uimavesiprofiilissa
    - Jätteet
- näytteenottajan havainnointia
- jos nämä tiedot labrasta, on näille luotava koodit (ei tällä hetkellä)
- viranomaisen kirjaa järjestelmään

- Te 47 versio 2016.1 ”Pienen yleisen uimarannan näytteenoton tutkimustulokset” – lomake vastaava kuin EU-rannoilla

Ennakkokysymyksiä:

- Aistinvarainen arviointi – haju ja maku. Tulos kirjataan yksiselitteisesti (sanallinen).
- Uimarannat kesällä 2016 – kaikki viranomaisvalvontatulokset saa siirtää (EU ja pienet yleiset). EU-rantojen analyysitulokset olisi siirrettävä!

- Ongelma:

Talousveden jaksottainen valvonta pitää sisällään jatkuvan valvonnan – voiko samalle näytteelle valita sekä jaksottaisen ja jatkuvan valvonnan, jotta kaikki tulokset siirtyisivät? Samalle näytepäivälle ja näytepaikalle ei voi kirjata kahta kertaa?